

Алекс Болдин

Пис, маймуно!

Беше късна и влажна пролет. Рехавата следобедна мъгла се стелеше по потъмнелите покриви на ниските къщи от крайния квартал. Някъде далеч, като че ли от вдън земя излайваше куче вероятно гладно или премръзнало, забравено от бога и от стопанина си. Една малка уличка, носеща името на славен български цар се бе стаила в падащия здрач, забравила кога за последен път бе минал по нея случайния минавач. От разграденият двор на порутената циганска къща се носеше олелията на голямото циганско семейство. Не беше ясно за какво беше цялата тая свада, но логичният завършек бе побоя над кльошавата кобилка от страна на мустакат зъл циганин. Тя цвилеше жално, търсеше спасение зад разкривената каручка, но уви ориста и бе такава, да я бият.

Срещу циганското поселище, зад малко площадче, скрита зад няколко полуизсъхнали сливови дървета в неголям, обрасъл с трева и неподдържани цветни лехи двор, се гушеше малка, бяло измазана къщица. Годишите бавно но сигурно си казваха думата, защото тая къщица едва събираше сили за да не рухне от старост. Гредите и отдавна бяха изгнили, а пукнатините по мазилката непрекъснато се разширяваха и уголемяваха. Възрастната госпожица, която обитаваше единствената стая пригодена що годе за нормален човешки живот, нямаше силите и възможностите да я поддържа. Парите от мизерната пенсия и стигаха само колкото да изкара половината месец, а след това и тя самата не знаеше как изживяваше останалата му част.

Но бог бе милостив към нея и още не бе и отнел вродената жизненост и веселата разговорливост.

Тя имаше две страсти, класическия пасианс и доброто хапване, ако случая се окаже подходящ разбира се.

Циганската олелия се носеше нашир и длъж по малката тиха уличка. На живеещите по нея отдавна вече им бе писнало от това нежелано съжителство. Те дори събираха подписка до кмета за изселването им, но уви. Кметът, мастития ръководител на най-популярната партия от района, управляващ вече трети мандат и дума не даваше да се изговори за това. Нали му бяха от изборния контингент, как ще посегне на него.

Гръмогласният шум и кавга не можа обаче да попречи на г-ца Гинче да хвърли поредния си пасианс от карти за да провери очертанятия на близкото бъдеще. Заредената със сухи, букови цепеници печка, весело бумтеше и разнасяше меката си ароматна топлина в малката задръстена с вехтории стаичка. Наближаваше седемдесет и втория и рожден ден и тя се опитваше да отгатне лукавите помисли на съдбата, оставила я така немилостиво да се бори сама в живота.

Тая самота напоследък много силно и тежеше. Приказлива и сладкодумна по природа, възпрепятствана от лошото и влажно пролетно време, г-ца Гинче бе принудена да стои сама дни наред в тоя овехтял стар дом, да гледа дъжда през прозореца и да си спомня далечната младост, когато естествената и хубост бе обект на подчертано внимание от страна на ергените. В онова далечно и вече отдавна отлетяло време, тя си бе изградила твърди принципи и строги изисквания към кандидатите си за женитба. Те трябваше да бъдат стройни, високи, леко мургави и с гъста къдрава коса. За голямо съжаление образците от мъжки пол, които отговаряха на това описание бяха малко. Даже и тези които минаха като метеор през живота и не успяха да се задържат. Не беше съвсем ясно защо, но фактът си остана факт.

Тая пуста десятка пика все се появяваше отгоре и вещаеше прокоби и неудачи. Архитектът кой ли знаеше кога щеше да се появи отново. Парите и от жалката пенсия вече свършваха.

Навремето, някакъв доброжелател, я бе запознал с този дребен и полусляп мъж, висшист по образование, но нещастник по съдба. Той живееше също сам, отдавна разведен забравен от деца и близки, в някакво бунгало, запиляно в дебрите на Искърското дефиле. Чат пат се отбиваше при нея и животът като че ли добиваше някакъв определен смисъл и измерение. Имаше на кой да се скара и с кой да се разговори, с кой да изкоментира политиката и кварталните клюки. А той горкият, намерил топлинка, сготвена храна и уют, беше доволен и не забравяше да я ощастливи я с половинка наденица, я с бутилка бира, а в празници дни и с кутия шоколадови бонбони.

От двайсетина дни обаче Архитектът не се бе вяснал нито за миг. Имаше интелигентния навик да и се обажда я по телефон, я с писмо или с някакви други известни способности на комуникацията. По тая причина, от два дни тя се чувстваше като на тръни. Истински се тревожеше за него. Един полусляп човек, винаги успяваше да се натъкне на опасна ситуация поради недъга си и в такива случаи само доброжелателството на съдбата си казваше крайната дума. Не беше нормално, за приближаващия и рожден ден, да пропусне да даде признак за съществуване. Ех, пак тая пуста десятка пика излезе отгоре!

– Мяу-у-у!

– Я – а – а! Маченце!

Г-ца Гинче беше приятно изненадана. В падащият сив здрач, през тясното прозорче надничаше едно дребно, оранжево обагрено, слабичко коте. То се бе покатирило на разваления хладилник, досами входната

врата и поглеждаше любопитно през изпотения прозорец.

– Мац! Маро, мац, мац! Маринко, Марушко, Мацинко, мац, мац!

Ако трябва да бъдем точни, котето беше от мъжки пол и би се обидило силно на това обръщение. То обаче бе в щастливо неведение към човешката реч и не схвана конкретния смисъл на нейното възклицание.

Котешкият му нюх обаче говореше, че вътре има топлинка и храна, затова продължи настоятелно да мяучи докато г-ца Гинче не му отвори развълнувана външната къщна врата. Котето не чака специална покана, а се шмугна покрай нея и зае едно стратегическо място в директна близост с бумтящата печка.

– Маро, ма! Гладна ли си ма!? – продължи да се разнежда възрастната госпожица. Тя бръкна в една синя платнена торба, извади един полуизсъхнал хляб и го накисна в една емайлирана купа с вода. Котето следеше всяко нейно движение и в момента когато му побутна купата пристъпи благоговейно и започна деликатно да поглъща разкиснатия хляб на малки котешки зальчета. Явно бе много изгладняло, защото без да се откъсва от купата, позволи на г-ца Гинче да го милва до насита по ушите, гърба и опашката. Така, в един чудесен миг тя си намери една нежна животинска компания която мигом я откъсна от мрачните и мисли. Няма да обясняваме подробно, но за котето бе подготвено едно уютно гнезденце близо до запалената печка и то стана равноправен жител на малката, бедна, схлупена къщурка.

На другият ден, който всъщност бе и нейния рожден ден, рано сутринта, веднага след пукването на зората, се появи и Архитекта. Той бе хванал един нощен пътнишки влак от малката спирка в Искърското дефиле и пристигна с една напълнена с продукти чанта. Щом го видя, г-ца Гинче мигом засия. Усмихна се, развесели се, развъртя се да приготви празничния обяд. Присъствието на котето стана веднага причина за оживен коментар.

То се разхождаше навсякъде в малката стаичка, разужнаваше новата за него обстановка, даже провери съдържанието на чантата която носеше госта. И двамата сърдечно му се радваха. Постепенно то позволи да го гаят, даже при тая процедура се повдигаше на лапи, вирваше опашка и се отъркваше в крака на този който му се радваше.

Към обяд се появи и Племенника на г-ца Гинче. Той и носеше подарък, едни топли и пухкави пантофи. Разцелува я. Дари я с грижливо подготвения пакет, следствие на което тя започна да ахка и цъка от възхищение. Здрависа се с Архитекта и седна на изкорубената кушетка. Котето новодомец се бе свърляло точно под тая кушетка. Смутено от шума,

то изскокна изпод краката му се стрелна към един отдалечен ъгъл за да търси тишина и спокойствие.

– Я-а-а-а! Сузана бе, откъде се появи? – Възкликна Племенника. Така котето импровизирано получи името си, което пък от своя страна бе една добра поличба, тъй като всички знаем, че коте без име не върви добре в живота.

– Как позна, че е мъжко? – осведоми се Архитекта.

– Ами не е много трудно да се разбере!

– Маро, ма! Маро, ела при мама, ела! – разнежи се отново г-ца Гинче.

– Не, Маро ма! А Сузана, бе! – уточни племенника.

Сузан се престаши и това естествено бе в негова полза, тъй като веднага получи едно от току що изпържените, топли кюфтета. Рожденият ден на г-ца Гинче бе ознаменуван както си го изисква традицията с един приличен и тържествен обяд. Племенникът бе донесъл и бира при което обяда завърши с подчертано приповдигнато настроение. Сузан сновеше като совалката Атлантис от коляно на коляно, но така и не бе допуснат до отрупаната с ястия маса. Той с такъв ентузиазъм се стремеше да докопа купата с кюфтета, но достъпа до този обект най-безцеремонно му бе забранен.

Това бяха и първите стъпки в оформянето на домашното му възпитание, което при него очевидно липсваше.

Г-ца Гинче донесе отнякъде някакъв стар грамофон и пусна любимите си плочи на Лили Иванова от времето на ранния Златен Орфей. Заслушаха се. Размечтаха се. Разтопиха се от умиление към отминалата младост. На Архитекта даже му тръгнаха сълзи. Явно беше много музикален или пък споходен от много вълнуващи стари спомени. Всички забравиха за Сузан. Той обаче не бе забравил кюфтетата.

В един момент на заплесия от страна на новите стопани, лакомия котарак се примъкна към захлупената купа с кюфтета, бутна с лапа капак и започна истински котешки пир. В момента когато плочата свърши и се наложи да се смени всички забелязаха интервенцията. Г-ца Гинче сви устни, сбърчи вежди, пресегна се към точилката и викна кресливо.

– Пис, ма маймуно!

Храната бе очевидно много вкусна, а и Сузан не очакваше подобна реакция след дългите милвания, затова не успя да избегне удара на точилката. Тя не бе много дебела и не можеше да му причини сериозни увреждания, но удара си бе, между нас казано, доста болезнен.

– Мия-я-у-у-у! – Изскимтя той от болка и с това бе сложено начало на новото му и непознато досега домашно възпитание, целящо създаването на непонятни и необясними за подрастващия котешки тий-нейджър интелигентни навици.

Животът в малката къщурка продължаваше да си тече по новия, току що описан начин. Пролетта вече преваляше. Архитектът постоянно си заминаваше и пристигаше. Забравихме да споменем, че той имаше три квартири в три различни града и тъй като нито една не бе приспособена за човешко обитаване в края на крайщата той се завръщаше тук за да си откъдне от път и от ергенската гладория.

Как намираше пътя от гарата до къщурката при неговото полуслипо положение никой не може да си обясни, но фактът си е факт. А че беше почти сляп нямаше и съмнение. В това се увериха напълно когато в една ранна пролет ходиха да берат коприва. След един час бране, когато всеки показваше на другия какво е набрал, след като погледнаха в неговата чанта, падна голям смях. Човекът бе напълнил чантата с един свеж пролетен букет от кукуряк, зелена пролетна трева и току що поникнал бъз. Коприва така и не откриха. Смяха се, смяха се а след това се умълчаха, явно схванали трагичността на положението.

В началото на лятото, когато започнаха да зреят черешите, неочаквано се появи и Муцка. Това бе една красиво обагрена, във всички възможни цветове на спектъра, млада котка. Тя беше толкова красива, толкова пъргава и игрива, толкова мила, че всички я приеха с възторг и въодушевление като нов жител на бедната къщурка. От всички най-очарован бе Сузан. Той мигом и отстъпи част от неговото жилищно кътче и стана така мил и учтив, че Муцка моментално се почувствува като у дома си. Тичаха по запустелия двор, катереха се по овощните дървета, криеха се в прашното малко мазе.

Всичко бе чудесно само едно не се връзваше с нормалния ход на нещата. Както Сузан, така и Муцка не обичаха да ловят мишки. За Сузан причината бе ясна. Тинейджъра имаше страх от тъмнината и това донякъде го оправдаваше. За Муцка обаче нещата не бяха така ясни. Тя просто бе една котешка глезотия и предпочиташе готово поднесеното ястие пред изморителния миши лов.

Това положение постави донякъде г-ца Гинче в чувствително затруднение тъй като в съседната стая, която ползуваше за складово помещение бе пълно с тези твари. Те консумираха лакомо всичко, от червения пипер до чувалчето с брашно и пакетчетата с църковно жито, което тя ползуваше по Задушница.

Какви ли не опити бе правила в това направление, но уви! Котките няхаха желание да ловят мишки. Реалността стана скандална. Племенникът, усетил положението, излезе с идеята да ги подари или замени с котка-ловджия. Но реакцията на г-ца Гинче бе решителна и безапелационна. Тя не си даваше котките.

В края на лятото неочаквано нещата мултиплицираха. Тая купешка дума на прост език означаваше увеличаване на котешката колония. В една ранна августовска утрин, отивайки да изхвърли боклука, на г-ца Гинче и се стори, че из двора тича още едно тигроподобно същество. Тя намести добре очилата си на носа и се вгледа в съответната посока. Наистина! Една раирана бяло-сива котка се моташе между Сузан и Муцка.

Тя се хвърляше свирепо на купата с попара и хапеше и гонеше себеподобните си. Беше наистина дива и свирепа.

– Пис, маймуно! – кресна и г-ца Гинче. – Натрапницата трепна и се покатери на дяловото дърво. Наежи се и зафуча.

Бъдещето продължи все в тая насока. Не бе ясно кой бе подхвърлил това диво същество. Комшията ли, с когото се съдеха вече дванайсет години за имот или някой от злобните комшийски цигани. Едно беше ясно обаче. Съществото беше страшно диво и нахално. Колко ли пъти не го гони госпожицата, но уви. Изпъдено вечерта то се завръщаше отново на сутринта, мяучейки и просейки храна. Дори обсеби лятната спалня на домошарите, повредения хладилник.

Архитектът непрекъснато пътуваше напоследък. Сега маршрутът му включи и столицата. Няколко пъти ходи до Президентството да се жалва от някакви местни административни органи, оставили го без жилище. Пишеше жалба след жалба. Най-накрая реши да запише и аудиокасета с патилата си. Тази аудиокасета се загубваше няколко пъти някъде из архивите на Президентството и затова той правеше нескончаеми копия и колети.

Горкият, явно живееше още със социалистическите си навици и навивно смяташе, че на някой му пука за неговото житейско състояние. Но съществува една известна поговорка, „Надеждата умира последна“.

В една юлска утрин, когато блажено се събуди от ласките на игривия слънчев лъч, той усети, че цялото му тяло го сърби непоносимо. Повдигна пижамата, поогледа си голия корем и възкликна.

– Гинче, тая новата придобивка (разбирай котка) да не е зачестила да лежи на кушетката? Я виж, какви пришки ми се вдигнаха по снагата!

– Не може да бъде! Гоня я непрекъснато!

– Гониш, гониш, ама я погледни как рипат, от възглавницата на идеалото та чак на масата. Теб не те ли хапят тия проклетни бълхи?

– Нищо не усещам! – отсече г-ца Гинче и се почеса скрито и деликатно по левия хълбок.

– Тегло ще теглим, бе жена! Дай да ги разкараме тия мръсни котки!

– И дума да не става! – отсече тя. С това спорът приключи.

Времето летеше неусетно. Котките загладиха косъм от любвеобилните грижи на г-ца Гинче. Тя вече им купуваше специални рибни отпадъци, защото умираха за тях. Всички нейни роднини бяха инструктирани да не изхвърлят хлебните корички и кокалчета, а да ги носят на котките. Племенникът дори им изпичаше охлови с които двора бе пълен. Ех, какъв котешки живот беше! Самата мечта на съдбата. А когато някой съсед решише да посети госпожицата, трите грации скачаха от повредения хладилник и се юрваха към входната врата. Така посрещаха всеки с надеждата, че ще бъдат угостени по мярка. Те се увиваха около краката му, шареха напред назад спъвайки успешно госта, мяукаха жално с една просешка нотка докато най-накрая привличаха вниманието му. Бяха разглезени, лакоми и нахални.

Дойде време за консервиране на зимнини. Г-ца Гинче проагитира по-възрастната си сестра, намериха отнякъде една скрибуцаща количка и доवлякоха петдесетина кила червени чушки с намерението да пригответ традиционната зимна лютеница. Сестрите много обичаха това домашно българско ястие и не можеха да си представят зимата без наличието му.

Чушките бяха изсипани на една голяма покривка насред двора и започна усилената работа по приготвянето на лютеницата. В тая кампания се включи и племенника. То бе миене, то бе бушене, то бе печене и мелене, докато накрая капнали от умора те седнаха по на един нисък трикрак стол и се загледаха втелено в трите тенджери с ароматно димящата лютеница. Всичко можеше да мине много по леко, ако не беше непрекъснатото гонене на котките от вкусния материал. Те се навираха навсякъде.

Душеха, опитваха, цапаха и в края на крайщата изнервиха обстановката. На Племенника му кипна, излови ги една по една и ги затвори в тъмната барака. От време на време се заслушваше в жалното мяукане което се носеше на талази от там, потриваше ръце и промърморваше, „Така им се пада!“.

Никой не разбра как, но неочаквано иззад бараката се появи Сузан. Той страдаше от жестока клаустрофобия и страх от тъмнина. Бе

положил върховни котешки усилия за да излезе от ситуацията. Къде бе открил въпросната дупка в покрива, сам той си знаеше. Не след дълго се появи и Муцка. Тя ревностно бе наблюдавала неговите действия и не пропусна да демонстрира своята интелигентност. НП (новата придобивка) както сполучливо я нарече Архитекта повтори същия номер. С една дума, ползвайки футболните термини бе се получил един сполучлив хет трик. Котките бяха отново на свобода.

Племенникът се видя в чудо. Котешката интелигентност надмина неговите очаквания. Повторното ловене и затваряне завърши със същия резултат.

Той вдигна ръце и замисли нова акция. Всяка минаваща наблизо котка той хващаше за опашката и влачеше в задна посока с едно пронизително свиркане. Животното драпеше с нокти по земята, фучеше, свиваше уши от страх и ужас и в момента когато бе пуснато, литваше с шеметна скорост към близкото дърво или към входната врата.

Няколко повторни действия от страна на Племенника сториха желанието ефект. Сега пък на котките им писна да ги влачат за опашките. Ако някоя се приближеше на близко разстояние достатъчно бе едно негово изсвирване, за да задейства така придобития условен рефлекс за ужас. Те и не можеха да знаят, че преди време „Теорията за условния рефлекс в хората и животните“ на Дарвин бе любимата тема на Племенника. Научните му знания влязоха в действие.

Есента мина незабелязано. Студеният вятър и влага довяха и първия сняг. Котките бяха приютени в малката стаичка, близо до бумтящата печка.

Наближаваше Никулден когато Племенника реши да посети своята леля, г-ца Гинче. Беше свил лют студ. Снегът скърцаше под обувките. В опушения ъгъл на стаичката, там дето винаги се кипреше старо синьо перденце, бе запалено църковното кандило.

Този малък параклис бе стар спомен, останал от майката на г-ца Гинче и по традиция на всеки голям празник се оживяваше с трепкащата светлинка на зехтиненото кандило. Няколкото стари опушени икони гледаха строго към молещия се и вдъхваха уважение, и успокоение. Рядката паяжина спускаща се от тавана към иконите, отдавна не чистена, съвсем не поради нежелание, а просто от забрава, не пречеше на госпожицата да изявява смирените си християнски чувства.

Г-ца Гинче, беше вече изпекла един средно едър шаран в малката фурничка и очакваше с нетърпение идването на племенника си. Архитектът бе тъжен и умислен. Жалбите му до президентството не даваха

никакъв резултат.

В ъгъла, досами старата кушетка, на една изтърбушена възглавница, лежеше Муцка. Тя бе заобиколена от шест дребни мяукащи котенца. Те се мушкаха под корема и скимтяха, премятаха се неловко. Сузан и НП бяха напъдени на почтено разстояние от нея. Все пак и за тях имаше кътче около приятно бумтящата печка.

По някое време Племенникът отвори външната врата, отупа шумно снега от шубата си, и се провикна радостно:

– Чакате ли гости? – След това влизайки в стаичката възкликна:

– Я-я-а! Котешката популация е нараснала! Кога стана това божие чудо!

– Тия дни! И ние не разбрахме как се случи!

– И кой е таткото?

– Таткото ли? – трепна издайнически плачевна струна в гласа на г-ца Гинче.

Всички обърнаха поглед в посоката където трябваше да бъде Сузан. Там обаче го нямаше!

– Дръж го! Отмъкна шарана! – викна Племенника. Без да иска той бе оставил външната врата леко отворена. Дяволитият котарак само това беше чакал. С елегантен скок той се бе озовал в непосредствена близост до тавата с шарана. От тук нататък нещата се развиха по логичния си ход. Захапал тежката риба за главата той се бе промъкнал през полуотворената врата и с едно мъчително бързане се отдалечаваше към бараката. Навалилият сняг му създаваше очевидно затруднение, но той не се предаваше. Госпожица Гинче грабна точилката и се втурна след него. В неразборията НП помисли че заплахата се отнася за нея. Тя се разфуча, скокна на раменете на госпожицата и не след дълго последва спасителния изход на Сузан.

– Пис, маймуно! – истерично закрещя г-ца Гинче.

Муцка, така сладостно задрямала, изведнъж недоволна се събуди. Отвори едното си око колкото да се осведоми за ситуацията и отново го затвори. Едно от нейните малки котета полази към средата на стаята и се заигра с крачола на Архитекта. Той обаче не усети нищо. Беше застанал прав. Полуслепите му очи бяха насочени към мъждукащото кандило. От малкото параклисче иконата на Богородица го гледаше с умиление и разбиране.

Вдигна ръка и бавно се прекръсти. Въздъхна дълбоко. Колкото и да искаше, не можа да спре отронващата се горчива сълза. Тя се плъзна по бузата му, полетя надолу и капна на главницата на малкото, скимтящо и

игриво коте.

Така, без предварителни подготовки, съвсем импровизирано, то бе кръстено на връх божия празник, Никулден.

КРАЙ

© 2003 Алекс Болдин

Източник: Авторът

Разпространява се при условията на лиценза „Криейтив Комънс – Признание –
Некомерсиално – Без производни“ версия 2.5 (CC-BY-NC-ND version 2.5)

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2922>]